

ROKONSÁG TÉLI ÁGON

(GOMBROWICZ-SZEMINÁRIUM)

Regény, VI.

B R A S N Y Ó I S T V Á N

Végül úgyis az fog kiderülni az egész Idő- és Korszakról, hogy szinte semmi Emlék sem maradt belőle, amely bárki szemében is, ilyen vagy olyan okból, Méltó lenne az Evokálásra, itt minden Méltatlan lesz önmagához, e Periódusnak még az Alaprajzát sem lehet tisztességesen fölvezetni, tekintve, hogy egy Alapjában Tisztességtelen játszma volt, bár – bár kimeríthetetlen lehetősége még mindig fönáll annak, hogy ugyanolyan tisztességtelenül lehessen folytatni: hiszen Romjaiban kell végleg Degradálni a világot. No, de eddig? Ki más bírta volna ki a Fenekén ülve, ott, az Újságok Tőszomszédságában, hogy legalább egy pillanatra, egy szemhunyasnyi időre el ne ragadja a Hév a hosszú Tartam alatt, a holdezüstnél is kiadósabban szitáló hideg villózásban, valamiféle Belülről jövő Fölindulás: hogy majd Én! Hogy majd attól kódultok . . .

Ezt kellett volna valahogy, ott, melegében, Lekottázni az idő nyelvén; hanem micsoda botfűlű társaság! Mintha papírvirágokban gyönyörködtek volna egész idő alatt! Nem akartak egymásra hatni, nem akartak egymás lelkére beszélni, hanem késő este kitódultak az Utcára. Velük tartottam, mivel Orgoványtól már kénytelen-kelletlen elszakadtam, szerencsére. Azonban sok volt nekem ez a Higgadtság és Kimértség, ez a szakadatlanul tartó Begombolkozott és Nyársat Nyelt állapot, a kíméletlen és hihetetlen Józanság, hogy majd a Jövő meghozza ennek a Gyümölcsét: Borzasztóan unalmas dolog a jövőre várakozni, főként ha valaki előtt nyilvánvaló, hogy aligha van Jövője. Az még egy Főideológusnak is roppantul nagy, rendkívüli Erőfeszítésébe kerül, hogy valamiféle alaktalan és Zúrzaravos jövőt kerekítsen magának, legalább ideig-óráig: egyszóval, rettenetesen megszenvedtek, minden gondolatuk ez a szerintük lehetséges futurum exactum volt, a véletlenektől való előrelátó

félelem; én meg a lelkemben, ami nem több, mint egy kígyó agya, még időben a Véletlenekre alapoztam mindent, a Véletlenek volt betudható, hogy itt vagyok, számomra ez volt a törvényszerű, és a törvényszerűség viszont a megtestesült dúltság, az eszme munkahipotézisen alapuló örülete, haszontalanság, amivel kár foglalkozni; mindez elvesztegetett idő. Elvesztegetett Jövő.

És akkor így elszéledve a Szélrózsa minden Irányába, Ők nem tudják, honnan is Tudhatnak, hogy én futok, Futok, fölnyalábolni cókómókat, hogy, kijátszva a Háznép figyelmét, sebtében eltávozzam arról a Környékről, ahol a Rosszat, és Kizárólag csak a rosszat tapasztalom, semmi sem az előnyös oldalát mutatja, minden látható és érzékelhető a tulajdon Hátrányában merül el, ebbe Zárkózik, és minden Esélyem megvan arra, hogy beleragadjak ebbe a kényelmetlen napáldozati Lekvárba, és lassan süllyedni kezdjek, tudatában annak, hogy hányan, de hányan elsüllyedtek már, merültek némán, hangtalan, és csontjaik most valahol a mélyben gurigáznak, a halhatatlan lelküket lötyköli és hűti a talajvíz, a halál magzatvize, vagy mit tudom én, micsoda.

Egyszóval Előnytelenből bizonyos módon az Előnyös felé szeretnék tartani, nem mintha valami is megbabonázott volna, hogy netán Mértéken fölül az Ideológia hatása alá kerültem, és rászántam magam, hogy mostantól majd Képviselek valamit, netán Utasításoknak vetem alá magam – én csupán a baráti Körhöz vonzódtam, hogy a Közelükben majd, majdan kinevelődök valamivé: az, ugyebár, meg sem is fordult a fejemben, hogy Áldozati Báránnyá – kinek is fordulhatott meg annak Idején ilyesmi egyáltalán a fejében? Amikor minden oly Bizalomgerjesztő és Közvetlen, oly Rendes és Előzékeny, semmi értelme sem Vonakodni, csupán egyezni kell a mindent átható Korszellemmel; az ember csak később veheti észre azt a Tapintatos Kényszerítést, amit a nyakába vett, miután már Véglegesült ebben az Állapotában, egészen közelre került a Szocializmus Lényegéhez, a Kommunizmus Szüflájához.

Mindkettő alapelemének számított a hihetetlen mérvű unalom: unalmas emberek egymás hegyén-hátán, unalmas, már közismert elképzeléseket fejtegetnek naphosszat, mintha ugyanazt, az egymás szájából átvett falatot rágnák, s ezt tennék hétről hétre, sőt, évről évre, és még csak bele sem öregszenek, bele sem betegszenek, messze vannak attól, hogy kidőljenek: az idő megfélékezésének kulcsa nyilvánvalóan a lassú észjárásban keresendő, ám ha egyszer valakinek nem lassú, nem kimon-

dottan vontatott az észjárása, annak élete itt sebes iramú lesz – ezt a következtetést vontam le az első tíz esztendő múltán.

Azonban az Iram mit sem változott, ami változott, az annyi volt legfőljebb, hogy némelyek igen-igen meghíztak, alaposan kikerekedtek, megterebélyesedtek, kivéve egynéhány döglენivalót, szűk ruhák helyett Bő Ruhákat kellett magukra szabatniuk, és ennyi idő múltán egészen jól föl találták magukat a Szocialista Önigazgatás szókincsében, biztos szemmel különböztették meg az önigazgatási megegyezést a társadalmi megállapodástól, ami nyelvi játéknak kiválóan megtette – ebben találták mulatságukat és ezzel töltötték java idejüket – még olyikuk doktori értekezés írását is fontolgatta erre a témára, magyarul, hát persze hogy Magyarul, Magyar Nyelven, minden erkölcsi érzék híján az anyanyelv iránt: minő Mazochizmus! Nézzétek, ti, fantáziátlan Magyarok, itt erőszakolom meg az Anyanyelveteket! Így semmisítem én meg az anyanyelvemet! Nem akad itt ember többé, aki érthetően Beszél! A testvériség–egységhez Idomulva hozzálátunk a vajdasági Újmagyar nyelv megteremtéséhez! A Jugoszláviai Magyaréhoz! Arra kényszerítünk mindenkit, hogy elkezdjen Társultmunka-Alapszervezetekben gondolkodni, mert társultmunka-alapszervezetek nélkül elképzelhetetlen lesz az élet.

Hogy ebbe ássam bele magam Vakondokként, akárcsak Fialat Barátaim! Fialat Barátaim, kapaszkodván magasra, föl, Föl, akik most Ott ülnek, vagyis az imént – Tíz Esztendeje, meg Tizenöt Esztendeje, sőt, Húsz Esztendeje – még ott ültek a Szélrózsa Ágain, és onnan pedig micsoda Kilátás!

Ez idő Tájt – Tizenöt meg Húsz esztendeje – tűnt föl Bésszarion Jesszus Máriával: Elképesztő! Elképesztő! Vékonyan is mily Testes, Bátor, sőt, Vakmerő, de ugyanakkor Meghunyáskodó, legkiváltképpen pedig Alkalmazkodó, főbenjáró dolgokban kiválóan Engedelmeskedő, illetőleg minden megnyilatkozása erre utal, miszerint Ilyen, de Olyan is, Elkötekezett, amíg meg nem makacsolja magát, s egészen Addig ily Makacs, amíg nem kezdi Bánni Makacsságát: vagyis mi legyen ez az egész Jelensége? – tette föl a Kérdést Szőrbőr. Vetette, Merítette a Kérdést, akár valami hálót, szerinte a Zavarosba. Egyszóval Bésszarionra szerette volna Kenni mindenestül a Zavarosságot, habár ő maga volt a Zavarosság, már abból is kitűnt, mondták, ahogy a Pártalapszervezet értekezletén aludt, és aludt, és akkor amúgy fordulva is aludt, a Pártértekezlet meg csak tartott, és tartott és tartott, de mire egészen vége lett volna, Szőrbőr egyszoriban fölérzett, és Hihetetlen, hogy mennyire

nyomon beszélt, Senki sem akart a fülének hinni, hogy mennyire, mily mérhetetlenül Világos Gondolatai vannak, és Beszélt negyed órán meg fél órán át, Ámulatot váltva ki, de akkor az arannyal megvasalt ujjú és csuklójú kis tábornok, aki fölötte állt a Gyülekezetnek, hibás szerbséggel rendreutasította, habár Szörbőr még szerbül is jobban beszélt nála, de hogy miért kellett Szerbül beszélniük, ez örök Titok. Talán mert ezt a nyelvet tartották a párt Anyanyelvének, vagy hogy Hivatalos Nyelven félreérthetetlenül Hivatalos Külsőt kapjon a dolog menete, a Menet Gondolata, egy, álmából fölriadt részeg valaki egészen tűrhető okfejtése, hivatalosan tekintve azonban Részeg handabandázása. Ám nincs harag, nincsen helye Sértődésnek, különben is vajon ki kit sértett meg, Szörbőr Elvtárs a Zavarosságával disszonáns hangot pendített meg, azt azért senki sem merete mondani neki, hogy Kuss, te részeg Disznó!

Részeg Kommunita ugyanis nincs, nem Illik az Arcéléhez. A Kommunita átlagosan elfogadott Profiljához. Szörbőr elvtárs mégiscsak Régi, szinte Háború előtti, alatti vagy utáni Értékes Elvtárs, akinek Kiváló Kapcsolatai vannak, és itt nincsen Helye Sértegetésnek, Nincsen itt helye Semminek Sem. Ezt, Mindezt, Mindazt tudni kellett volna már Jó előre. Bésszarion azonban nem tudott Semmit.

Bésszarionnak különben sem állt volna szándékában, hogy egy Szörbőrrel két Szörbőrt rántson le, Bésszarion pusztán Bátor akart lenni, ezzel szeretett volna elkápráztatni mindenkit, a Fölöttébb Merész mivoltával, magatartásával, a szélsőségekhez való vonzódásával, és Szarvas-hibát követett el azzal, hogy nem viszonyult a kellő Tisztelettel az idősebb pártkáderekhez, akiknek nem állt módjukban Kellőképpen kiképezniük magukat, hanem Fönnhéjazón és Hányaveti módon simán Buta Faszoknak tartotta őket, lusta és közönséges Népségnek – mert ugyan mi mások lettek volna? Ha valakinek nem elegendő negyven Esztendő arra, hogy kiképezze magát, a kétségkívül Korlátolt – de még csak nem is kellett valami nagyon ragaszkodnia ehhez a megállapításához, mert vannak nyilvánvaló dolgok is a világon. Ez egészen Nyilvánvaló Dolognak látszott. Bésszarionnak Igaza volt.

Jesszus Mária egész idő alatt kimondottan a Háttérben, jó kislány benyomását keltve. Mintha ügyet sem vetne Bésszarion elszánt, kockázatos és kihívó Társadalmi Életére. Az asztaluk letakarva viaszosvászonnal. Levest főznek, Jesszus Mária főzi. Tulajdonképpen sohasem vettem alaposabban szemügyre Jesszus Máriát, akárcsak valami Homokos. Bésszarionnal szerettem volna tisztába jönni. Vagy legalább azoknak az Ötleteknek a Rugóival, amelyek végül is kilyukasztották a léggömbjét,

kipukkasztották az Auráját, mint törött csontok: nyílt szellemi, vagy eszmei Csonttörés, ilyesmi, rendkívül Szúrós.

De hát a Leves! (Végül is nem ettem a levesből. Valami mást nyakaltam, Pohárból, palackból, Kehelyből: ugyanazt, amit Bésszarion – nem emlékszem már az ízére. Bőven fogyott Belőle. Nem szerettem a Helyet, ahol Bésszarion lakott. Alacsonynak alacsony volt, aztán az egész lefelé tartott, hogy mégis némi Magasságot nyerjen. Nem nyert semmit: innen nem lehetett Semmire Sem jutni. Itt az ember nyugodtan kitehette volna a Táblát, amelyen azt írja: Nem Vagyok Itthon. Nem Vagyok Sehol Sem.)

Valamelyest érdekes volt, amikor Jesszus Mária elköltözött. Hm – mondtam –, hm. De ez is Igaz volt. Úgyhogy Jesszus Máriát most már nem is Ismerném föl. Van ez így, vagy hogy a csudában is van; hogy nem Ismerni föl valakit, akit annak idején meg sem is néztem. Ez lehet a Dolgok Rendje. Bésszarion meg jön-megy. Tesz-Vesz. Teng-leng. Múlik a nyár. Ám ami köztünk kapcsolat, sokkalta-sokkalta inkább Téliés, kitölti a borongós Derű egy formája. Ah, ah – fogja az oldalát. Támolyog és Ténfereg, én pedig a Nyárvégi Szoba verőfényes villózására gondolok, ehhez kell visszatérnem, de majd az lesz, az lesz, az lesz, hogy meg sem lelném már a helyet. Belepi Bésszarion nyögdcélselése. Jesszus Mária!

– Bukott Nő – mondtam, mert már hallottam valahol, és olyan jól is hangzott, és csupán ezért Mondtam.

Ám Bésszariont egy ideig nagyon marcangolhatta a Lelkiismeret, sehogyan sem tudta magát túltenni a dolgon, Koslatott Jesszus Mária után, bizonyára a Régi Hévvél, rá sem nézett más Nőkre, s hogy Összejártak, Összefeküdtek-e néhanap – nem tudom: bizonyára Igen is, meg Nem is, ebből semmi sem jutott a Tudomásomra, semmi közöm sem volt a Kettejük Dolgához; Jesszus Mária szinte Fiktív és Elvont személy volt a számomra, mivel Arcvonásaira már akkor sem Emlékeztem, karjaim közt nem tartottam, vágy nem ébredt bennem Iránta, ennyi volt minden, amit Mondani tudtam volna Róla.

Bésszarion azonban igyekezett Meg- vagy Visszahódítani, mély Poharak fenekén kereste, azonban tévedés lenne azt hinni, hogy korábban nem kortyolgatta volna ki a Poharak Tartalmát, ha épp előtte állnak: ez egy Nemzedékeken át tartó Rossz Szokás lehetett, ez a Hajlam bizonyos ellenőrizhetetlen bohémiára – nem mondom, Szimpatikus és Derék dolog, amely oldja a feszültséget és Fokozza a mindenkori letompított Hangerőt, alaposan összeráz egy Társaságot, érdekes elszánások Partjára rakja ki a maga Robinsonjait. No, most ha abból indultunk

volna ki, hogy Jesszus Mária, mivel – előttem legalábbis – Földidézhetetlen volt, alkalmasint nem is létezett, akkor Bésszarion jószerével csak Káprázatot Hajszo! de hogyan lehetett volna erről meggyőzni, vele szemben oly csekélyke meggyőző erővel, amely ott morzsálódott széjjel a Levesestál körül, mert az ottmaradt, Bizonyítékként, utalva a valós Jesszus Máriára, vagyis hogy csak ezt tessék, kérem, Figyelembe Venni! A többi aztán már lehet Akármí.

Talán ez volt az Indítéka, hogy Bésszarion végül mégiscsak elkapatta magát, s az Ügyet tisztázandó, más Nőknél próbálkozott, alkalmatlankodott körülöttük, Támolygott és Csetlett-Botlott, s Kis eredményre, vagy olykor-olykor nem is oly Kis Eredményre jutott, mintha Bosszantani szeretné épp a Nem is létező Jesszus Máriát. Végtere is Pompázatos Elképzelés! Ha az ember tisztába jön valamivel, amivel addig közelről sem volt tisztában, és megkísérel egy másik világra építeni, miközben asztalán a Levesestálban nemcsak hogy kihül, hanem megbuggyan, megbüdösödik a leves, nem is csoda, amikor már mióta nem is járt arrafelé: valami Követhetetlenség alakul ki körötte, Rossz Ómen, ideológiai szempontból Tarthatatlan Helyzet, amibe egyszerre belekeveredett, Jesszus Mária!

Pedig mintha valami Szerencsés Előjelre várt volna, hogy próbára tehesse, vajon mi telik ki tőle? Vagy legalább mire juthatna Egyre-Másra, abban az esetben, ha megmutatkozna a Szerencsés Előjel – ám ekkorra már mind Kivételesebb dolognak számított a Szerencsés Előjelek járása: maradt a Levesestál a viaszosvászonnal leterített asztal közepén, Tele megbüdösödött levessel, körötte az elmorzsálódott Lehetőségekkel, abból az időből, amikor a Szocializmus még Ígéretes volt, az emberiség Egyetlenegy lehetséges Perspektívájaként szorgalmazták, az Idő Kérdéseként, Bésszarion viszont Joggal érezhette úgy, miszerint a peremre szorult Ebben a Kérdésben, s kezdetett Alattomban heveskedni, módfelett rúgkapálni, ideológiailag Tévelyegni – a Kommunistá Szellem pedig egy ideig (mert ez is csak Idő Kérdése volt) meglepődve hátrált, meglephette az Orcátlanság és Pimaszság, az a kimondottan Más, nem a Szokásos töről fakadó indulat.

No, de a Táblás Ház! Ennek a Hatására!

Őszökkel korábban egy ízben Bevettek a Táblás Ház szolgálati kocsi-jába, ez is Csoda volt, miszerint Csodák Csodájára megengedték, hogy komoly, sőt, búskomor, zárkózott, elutasító magatartású, kinézetre végletesen gyötrődő, vezető beosztású hivatalnokokkal bepréselődjem Jár-művükbe, és végighallgassam hallgatásukat, olyan hallgatást, amely alatt

a jégpáncél is repedezne, én meg csak verejtékeztem e Hallgatás ernyője alatt, és talán még fontosnak is éreztem magamat, mert tudtam, hogy miattam Hallgatnak, aki itt most idegen vagyok, ám eléggé értelmesnek tartanak ahhoz, hogy ne Beszéljenek előttem, nehogy megsejtsen valamely cselvetésüket vagy hétpecsétes titkukat: sokkalta rosszabb lett volna rám nézve, ha fesztelenül és gátlástalanul Csevegnek a jelenlétben, Fecserésznek összevissza, abban a hiszemben vagy tudatban, hogy úgysem ér föl értelmem ezekig a magasságokig: de így csak hallgattak, és mérhetetlenül Unalmasak voltak – a Szocializmus most is, mint minduntalan e háborítatlan Unalom képében mutatta magát, ily hallatlanul Unalmas, Öregedő Fickók voltak évtizedeken át a kulcsfigurái –, ám egyszerre csak dörrenés és villámlás, és tépett egek és szakadó zápor, és szél szárnya meg minden, ami ilyenkor adódik és ezzel Jár. És a széltől hajtott, száguldó kocsi ablakán át ekkor megpillantottam a szekérbe fogott és az elemek föltámadásának hatására immár irányíthatatlanul és fékevesztetten tomboló lovat, amely tépte magáról szerzőjét és szaggatta kötelékeit:

– Villámlástól Megvadult Ló – ecseteltem a Látványt és tártam föl a Helyzetet, bár az Útitársak csekély érzéket tanúsítottak irányában, miközben én hajlamot éreztem volna magamban a Nyugtatóására, a Csitítására, de Ezek? – ugyan már, ők csupán elméletben sarkallhatták magukban a Hajlamot a Cselekvésre, a Huszárvágásra, még az érdeklődésüket sem keltette föl az ingyen mutatkozó Jelenet, ez már túl bonyolult volt: nem lett volna Szabad hagyni, hogy eddig Fajuljanak a Dolgok, ez a premissza foganhatott meg Hallgatásukban, nyomban társadalmi jelenségként fogalmazva meg a Történet.

Én ugyan éreztem a Ló Rémületét is, de ez számukra Táj- vagy Látképnek is silány lehetett: a háttérben sötétkéken a horizontra csorgó Égbolt, összeszabdalva a girbegurba Dörejek Fényétől – valami kósza, Nyárvégi Zivatar, idetévedve Atlanti térségekről, Ezer Kilométerekre elcsavarogva hazulról, csak a feszes, szakadatlan kiszülésekre hajló Villamosságát üritve végül, Végül is csak ezt ontva magából, semmi egyéb, mint Égháborúvá fakuló vlamíncki Háttér – s hogy ez mennyire egy, mind Kelet-, mind Nyugat-Európa fölött, hogy ezt már szinte Tanulmányoztam is ebben a pillanatban, míg az Útitársak báva és buta tekintettel meredtek maguk elé, közép-kelet-európai módra, olyasféle arckifejezéssel, mint akik azon nyomban rókázni akarnak, s mielőtt én elmélyülhetnék Tanulmányaimban, rajtuk már erő is fog venni az Okádás, hatalmas Dörgéssel és Morgással, mindent elöntő Csorgással, mintha

fölöttünk a Magasban tartalmas pöcegödör lenne, és most onnan törne elő a Zápor. Az ablaktörők bekapcsolva, de így sem igen lehet látni, nagy a Láthatatlanság, az Ágaskodó Lovat is eltakarja előlünk Paravánja – mi pedig, mindinkább Távolodva, mintha Sorsára hagynánk, mentenénk a magunk Bőrét, nagy, duzzadt Tömlőként, amelyet feszesen kitölt a Gőz, vagyis ennek a Fejrészből áradó nyomása. A Modern Uralkodóosztály képviselőjében járjuk a vidéket, bármennyire is viszolygok én attól, hogy Ezekhez tartozzam, ha egyszer Vég nélkül képes vagyok Hallgatni a Hallgatásukat, és velük együtt megtenni az Útvonalukat, habár Társadalmi Helyzetemből eredően kétségtelenül jobbat mutatnék a Villámlástól Megvadult Ló közelében, vagy épp tartva, igyekezvén tartani a gyepőlőjét; míg Emezek, útitársaim, biztosak a dolgukban, én mindig Bizonytalan vagyok, ők biztosak a maguk fölsőségében, én még ezt sem tudom maradéktalanul elhinni, úgyszólván egyáltalán nem is lepődöm meg azon, amikor megszűnik majd a Fölsőségük, én csupán a Villámlástól Megvadult Ló képére emlékszem még sokáig, meg hogy mennyire Emlékeztetett erre Bésszarion ideológiai tombolása, amelyre jó ideig ugyanúgy ügyet sem vetettek, akárcsak az egykori Ló látványára, bár én Bésszariont igyekeztem visszafogni, de hát Mitől tarthattam én vissza?

Ó valami módon mégiscsak Perspektív Káder volt, én meg legfőljebb egy rossz helyen kitett Írásjel, amely változtathat a Viharzó és Tobzódó szöveg Értelmén, csakhogy miféle Szöveg volt ez (amelyet Értelmezni kellett volna), illetve nem is ez, hanem az, amely Gigant szájából hangzott fel időnként, Gigant hangja pedig akár a szelletés, a Fingás, ha ez Megszólalt, szinte a légkör Ózonpajzsa volt veszélyben, nem is szólva Arról, akit Céltáblának állítottak eléje, Ó, abból kiszökött a Vér, az Arcából meg mindenhol, miután Gigant mögött a közvetlen Hatalom állt, néhány fonnyadt, még talán Háború Előtti öreg, pardon, Idős Hölgy (Elvtársnő) alakjában, akiknek a kisebbségek Viszontfonnyasztása volt a Merész feladatuk, szinte a maguk képére, s ők Feladatuk Magaslatán álltak. Talán az asztal alatt nadrágom ellenzőjét kigombolva, tehát valami kimerevített Peccsel kellett volna nekik Kurizálnom, de azért az Illem határain belül, hogy a Merevséget senki sem láthassa, csakhogy nem lehetett ám úgy egyszerűen a közelükbe Férközni, ők már nem Közönséges Útitársak voltak, Őtőlük az Útitársak is legfőljebb csak Kihallgatást kérhettek, én pedig a Hierarchia ily Magaslatainak, fáradékony Szellemű lévén, sohasem vágtam volna neki. Mi közöm is lett volna nekem ehhez? Egy-két igen szerény képességű

emberüket sietve Elhelyezték a Táblás Házban, s az attól kezdve Tudnivaló volt, hogy azok az ő védelmük alatt Állnak (Álltak). A jelenlétükben az ember mintha színpadi Súgólyukba beszélt volna le. Hát így, Ilyesformán próbáltam én Bésszariont is Lebeszélni, hogy ne Döngesse annyira a Táblás Ház falát, mert még csakugyan ki (vagy rá) talál dőlni. Ám járatlan lévén a pártügyekben, mit tudhattam én ezt! Az Magasabb Szféra volt, én pedig Alacsonyabb Szférában éltem, közelítve a Társadalmi Véglények kategóriáját, Rendjét: csodát rendjét, legfőljebb Alrendjét.

A képzett kommunista Főrendiek mint afféle Földön kívüli lények: a huzamos Főrendiség folytán már a Konstrukciójuk is kezdett Elütni a Természetesnek mondottól, a testükön az Eszme Nyomására másféle Terebélyek alakultak ki, mint az Átlagos, hogy ne mondjam, a Rendes embernek, mert az nem igaz, hogy eleve Torzszülöttek vagy Torzszülöttségre Hajlamosak voltak, mert bizonyára már a Belső Elválasztású meg az Agyalapi Mirigyek is másként működtek, s innen lehetett a Torzió, vagy ennek a látszata, és csupán a levegőre voltak olyan hatással, hogy Fénytörést váltottak ki, és csak lépdeltek fölfelé a többféle Látzatok Jákob lajtorjáján.

Bésszarion azonban, lévén Tragikus, s emellé még Részeges Figura is, sem errefelé Tartott, egyszerűen nem tudott hinni – velem együtt – a Hihetetlenül Józan kádereknek, sem az alkalmi és Loppal iddogálók-nak, akik az Ital hatására gyakorta kifakadtak, s az Előmenetelükkel kapcsolatos elégedetlenségüket Hangoztatták, átható hangon süvöltve, hogy miért nem haladnak sebesebben Fölfelé az említett Jákob lajtorjáján.

Ákárcsak valami Drámaszínházban, ahol a Kommunizmus Drámáját játsszák. Hogy majd Most . . . Hogy majd most Elválík . . . Hogy majd Most elválík a Szar a Májtól.

Az a Rendkívüli Erőfeszítés, amelytől kidagadnak a nyaki Erek: hogy majd mindent egyenlővé tesznek; mármint nullává.

És e nulla kikerekítésének, a földkerekségre való Kiterjesztésének fokozódó üteme – az Ütem, amely mind nagyobb lendületet vesz. A Szöveget a Helyszínen rögtönzik, a Rendezőt az éppen Tisztségben levő Párttitkár alakítja, törődő Nemtörődömséggel, hosszúra nyúló és unalmas Nyitó- és Záróbeszéddel, az Irányvonalat Nyílegyenesen lövellő Vitaindítóval, a Fölszólalók szólási rendjének Megszabásával, mintegy Vezénylésével, s a Majdani, de egyedül lehetséges, mert Odafönn már eleve elfogadott Határozat sugallásával, szuggerálásával, Fontosságának

Éreztetésével, mert aki ebbe netán nem Nyugszik vagy Törődik Bele, az ki lesz rúgva, nemcsak a kommunista pártból, hanem az anyja Valagából is, ki lesz Tiltva az egész Országból („Van iz zemlje! Van iz Zemlje!” – hápogta hisztérikusan a Főelnök is, és a Példát róla kell venni, hiszen Alakját Neves költők Stilizálják, Ihleti őket, uh, hogy Ihleti!), ebből az egész titói Haskötőből, amelybe Bele vannak préselve, és ha Gigant ókor-ókor megszólal, ráadásként ez éppolyan, mintha az Öregjük engedné a Szelet, s ez a Szellet az ő testi Valójukon Keresztül távozna, s Innen is eredhet a mindenkori Átlényegülés az Önlényegűségből a Több-, sőt, Közlényegűségbe – ez ilyenkor, kérnénk szépen, Világméretűvé van Fokozva, Fölfokozva, csak ez a Perspektíva látszik, s különben is arrafelé Vezet a Meghúzott-Meghízott irányvonal.

Világos? (Világosi Fegyverletétel.)

Valahogy ekképpen Fest egy kisebb Kamaradarab Váza, Vázlata, az Erélyt a Rögtönzés adja Neki, a biztos kézzel és kellő időben eldurranott Ideológiai Ostorcsapások, amikor már olybá tűnik, hogy az Élcsapat elfáradt az Eszme vonzolásában, s némelyek épp kidőlni, vagy pusztán Aludni készülődnek (az Unalomtól), ilyenkor kell az Anyagi Érdekeltséget föltámasztani: hogy Pénz! hogy Pénz!

Ettől az Idea hajótöröttei, a Szocialista Gyakorlat elméleti Gályarabjai mindahányszor új erőre kapnak, és a szapora Eszmei Ostorozás közepette sebes Ténykedésbe kezdenek, rohamozzák a jákobi Lajtorját, Szavaznak egyöntetűen, nyújtogatják az ujjukat, Elfogadjuk! Elfogadjuk! – nyilvánítanak Véleményt.

És akkor az a Valami, Akármilyen is legyen, el van Fogadva. Az Árgyéhusát, hogy el van Fogadva!

Eközben máris vége a nyári viharoknak, színpadiasan leesni készül az Első Hó! Ki ne örülne az Első Hónak! Megrövidülnek és Sötétek lesznek a Nappalok, különösképp a Táblás Házban. Lajhár és Lomha Semmittevőkkel telik meg az ivó. Ezek bizonyára azért járnak ide, hogy csodálják a Lajtorja Magasságát, nem pedig a Hideg elől keresnek menedéket. Pedig Odakinn lenne a Helyük, aligha Idebenn, Méregetni csak egyre a fölfelé haladó Lajtorja Magasságát. Mert ennek Minden egyes Fokára már korábban vagyis: (Rég) Jelöltek valakit. No, és a Felső fok? Az Mount Everest, oda már csak valakinek a Szellemképében lehet Kerülni.

(Folytatjuk)